

“Süryanilerin Mülklerinin Diyanet’e Devri Lozan Anlaşması’nın İhlali Değil mi?”

Posted on 15/07/2017

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Mardin Milletvekili Erol Dora Mardin’de Süryanilere ait kiliselerin Diyanet İşleri Başkanlığı’na devredilmesi ile ilgili soru önergesi verdi, mülkiyetine el koyulmuş taşınmazların iadesi için bir girişim olup olmadığını sordu.

Başbakan Binali Yıldırım’ın cevaplama istemiyle verilen önergede, Lozan Anlaşması hükümleri de hatırlatıldı.

“Lozan Antlaşması 42/3 maddesinde; ‘Türk Hükümeti, söz konusu azınlıklara (gayrimüslimlere) ait kiliselere, havralara, mezarlıklara ve öteki din kurumlarına tam bir koruma sağlamayı yükümlenir. Bu azınlıkların Türkiye’deki vakıflarına, din ve hayır işleri kurumlarına her türlü kolaylıklar ve izinler sağlanacak ve Türk Hükümeti, yeniden din ve hayır kurumları kurulması için, bu nitelikteki öteki özel kurumlara sağlanmış gerekli kolaylıklardan hiç birini esirgemeyecektir’ ifadelerine yer verilmiştir.

“Diğer taraftan yine aynı antlaşmanın 37. maddesi; ‘Türkiye, 38. maddeden 44. maddeye kadar olan maddelerin kapsadığı hükümlerin temel yasalar olarak tanınmasını ve hiçbir kanunun, hiçbir yönetmeliğin (tüzüğün) ve hiçbir resmi işlemin bu hükümlere aykırı ya da bunlarla çelişir olmamasını ve hiçbir kanun, hiçbir yönetmelik (tüzük) ve hiçbir resmi işlemin söz konusu hükümlerden üstün sayılmamasını yükümlenir’ hükmünü içermektedir.

“Bu bağlamda söz konusu taşınmazların Hazine adına tescili, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu antlaşması olan Lozan Anlaşması’nın ihlali anlamına gelmemekte midir?

“Bu gerekçeyle hâlihazırdaki haksız uygulamanın sona ermesi için herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?”

Sorular

Önergede şu sorular yer aldı...

*Mardin’de Süryaniler’in dini ibadet yerleri, mezarlıkları ve diğer taşınmazlarına yönelik, tasfiye komisyonu eliyle gerçekleştirilen bu haksız uygulamalardan haberdar mısınız? Haberdar iseniz bu mülklerin asıl sahiplerine iade edilmesi hususunda herhangi bir çalışmanız var mıdır? Yoksa bu bağlamda bir çalışma başlatacak mısınız?

*Mardin bölgesinde yer alan, mülkiyet ve zilyetliği kadim zamandan beri Süryani vakıflarının altında bulunan ancak mülkiyetine el konulmuş diğer yüzlerce gayrimenkulün iadesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır? Şayet yoksa bu vesileyle herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?

*Genel olarak Türkiye’deki azınlık (Ermeni, Rum, Musevi ve Süryani) vakıflarına ait ancak çeşitli gerekçelerle el konulmuş taşınmazlarının iadesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır?

Davalar açılıyor

Mor Gabriel Manastırı Vakfı Başkanı Kuryakos Ergün, Agos gazetesinden Uygur Gültekin’e dava açmaya başladıklarını söylemişti.

Ergün devredilen mülklerle ilgili tespitlere de devam ettiklerini 20’ye yakın tapu için dava

açtıklarını ve 30'a yakın tapu kaydının iptali için de mahkemeye gideceklerini belirtmişti.

Ne olmuştu

Önergenin gerekçesinde Süryanilere ait mülklere el konulmasıyla ilgili sürece de yer verildi.

“2012 yılı sonunda yapılan mevzuat değişikliğiyle Mardin’in büyükşehir olmasını takiben, yasa gereği köyler resmi olarak mahalleye dönüştürülerek il idaresine bağlanmıştır.

“İlgili mevzuat değişikliği Mardin Valiliği Devir Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu adı altında bir tasfiye komisyonunun kurulması ve bu komisyon marifetiyle de, kentte tüzel kişiliği sona eren kurumların mülklerinin paylaşılması sürecini başlatmıştır.

“Mardin Valiliği bünyesinde hayata geçirilen tasfiye komisyonu, 2016 yılı içinde Mardin ilçelerinde bulunan ve Süryanilere ait onlarca kilise, manastır, mezarlık ve başka diğer arazileri başta Hazine olmak üzere ilgili kamu kurumlarına devretmiştir.

“Bu uygulamaya binaen Mor Gabriel Manastırı Vakfı ilgili mercilere itiraz etmiş ancak geçtiğimiz mayıs ayında tasfiye komisyonu itirazları reddederek mülkiyeti hazineye aktarılan kilise, manastır ve mezarlıkları Diyanet İşleri Başkanlığı'na devretmiştir.”

Kaynak: bianet.org